

Cultureel Responsief Partnerschap

Masterclass Ria Goedhart
Hogeschool Utrecht
LOWANstudiedagen 25 en 26 maart 2025
12.00-13.00 uur

1

Ria.Goedhart@hu.nl
www.nieuwkomers.hu.nl
www.hu.nl/deeltijd-opleidingen/onderwijs-aan-nieuwkomers
www.hu.nl/onderzoek/meertaligheid-en-onderwijs

2

Belang ouderbetrokkenheid

Jarenlang onderzoek naar ouderbetrokkenheid toont aan dat samenwerking tussen school, gezin en gemeenschappen essentieel is voor het succes van leerlingen (Antony-Newman, 2019; Bakker et al., 2013; Epstein, 1987).

3

Positieve effecten samenwerking

- leerlingen passen zich beter aan op school;
- er is minder verzuim;
- het versterkt hun sociale vaardigheden;
- ze presteren beter in de klas;
- ze presteren beter bij toetsen;
- het vergroot hun kans op afstuderen;
- en het afstuderen overeenkomstig hun mogelijkheden (Epstein, 1997; Warren, 2002).

4

Terminologie

- De term ouderbetrokkenheid voldoet niet aan de bedoeling.
- Ouderbetrokkenheid betreft samenwerking tussen leraren en ouders.
- In Nederland hanteren we daarom de term Educatief Partnerschap.

5

Wat te doen om de positieve effecten te bereiken?

Vormen van ouderbetrokkenheid	Toelichting
1. Ondersteuning ouderschap	Help alle gezinnen thuisomgevingen te creëren om leerlingen te ondersteunen; help scholen hun gezinnen kennen.
2. Effectieve communicatie	Ontwerp effectieve vormen van communicatie (school-thuis/ thuis-school) over het curriculum en voortgang van leerlingen.
3. Vrijwilligerswerk op school	Werk en organiseer hulp en ondersteuning van ouders voor de school en leerlingen.
4. Onderwijsondersteuning thuis	Adviseer gezinnen hoe te helpen met curriculum gerelateerde activiteiten, beslissingen en planning thuis.
5. Ouders meenemen in besluitvorming	Betrek ouders bij school-beslissingen en nodig ouder-vertegenwoordigers en pleitbezorgers uit; geef alle ouders een stem.
6. Samenwerking met de gemeenschap	Identificeer en integreer bronnen en diensten van de gemeenschap om het curriculum en gezinspraktijken te versterken.

6

Uitdagingen bij educatief partnerschap in het een meertalige context

- 1. Verschillende talen
- 2. Verschillende onderwijssystemen
- 3. Verschillende rolperspectieven
- 4. Tijdsdruk
- 5. Machtsafstand

7

Verschillende talen

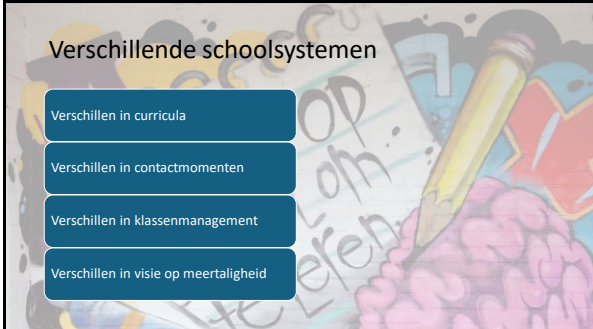
- Ontbreken van een gemeenschappelijk taal
- Onvoldoende vertaalmogelijkheden
- Onduidelijke communicatie
- Facilitering tolken, brugfiguren en taalcursussen

8

Verschillende schoolsystemen

- Verschillen in curricula
- Verschillen in contactmomenten
- Verschillen in klassenmanagement
- Verschillen in visie op meertaligheid

9

Verskillende rolperspectieven

- Verschillen in behoeften
- Verskillende verwachtingen mbt wederzijdse verantwoordheden
- Vooroordelen sociaal en cultureel kapitaal ouders
- Ongemak in normen, waarden, religies en tradities

10

Tijdsdruk

- Meertalige communicatie kost tijd
- Verskillende verwachtingen mbt wederzijdse beschikbaarheid
- Fysieke afstand tussen school/thuis
- Ouders met andere zorgen en verplichtingen

11

Machtsafstand

- Negatieve percepties van de competenties van ouders
- Status leraren thuisland
- Afhankelijkheidspositie ouders
- Internationale competenties leraren

12

Deze uitdagingen vragen om..

Cultureel Responsief Partnerschap (CRP)

(Bakker et al., 2013; Goedhart et al., 2025; Kayzer et al., 2021, McWayne et al., 2019; Warren et al., 2022).

13

Cultureel Responsief Partnerschap (CRP) komt voort uit Cultureel Responsief Lesgeven (CRL)

Cultureel Responsief Lesgeven (CRL) betekent leerlinggericht onderwijs verzorgen, waarbij leraren tijd maken voor de persoonlijke verhalen van leerlingen en ouders zodat thema's in het curriculum vanuit verschillende perspectieven belicht kunnen worden (Irvine & Armento, 2001).

Leraren verwerken doelbewust de taalkundige, culturele, etnische, sociaaleconomische en religieuze achtergronden van de leerlingen en ouders in het onderwijs. De verschillen worden niet langer als probleem gezien, maar als een verrijking van het onderwijs in de klas (Alhanachi, 2023).

14

Uitgaven over Cultureel Responsief Partnerschap

15

In de ogen van onderzoekers

...het rekening houden met de verschillen tussen de thuisstalen van de ouders en de schooltaal, het verzoek aan ouders hun kind thuis in de moedertaal te helpen, de inzet van tolken om met de ouders te communiceren, respect te hebben voor de rolopvattingen van ouders en het zoeken naar afstemming over de verdeling van taken en verantwoordelijkheden (Bakker et al., 2013).

...de samenwerking tussen gezin en school verbeteren door het implementeren van: familiepanels; de perspectieven van minderheidsgezinnen in schoolbeslissingen mee te nemen; professionele ontwikkeling voor het hele personeel; het begrijpen van impliciete vooroordelen; het begrijpen van de zorgen van gezinnen van minderheidsleerlingen (Kayser et al., 2021).

16

In de ogen van ervaren nieuwkomersleraren (Goedhart et al., 2025)

Houding	Communicatie
☐ Uitnodigend	☐ Taal
☐ Begripvol	☐ Communicatiekanaal
☐ Nauwkeurig	☐ Doel
☐ Leerbaar	☐ Setting
☐ Verantwoordelijk	☐ Conversatie technieken
☐ Coöperatief	☐ Non-Verbale Communicatie

17

In de ogen van nieuwkomersouders (Goedhart et al., 2025)

Houding	Communicatie
☐ Uitnodigend	☐ Responsieve taalgebruik
☐ Begripvol	☐ Toegankelijke communicatie kanalen
☐ Beschikbaar	☐ Persoonlijke benadering
☐ Besluitvaardig	☐ Positieve uitingen
☐ Adviserend	☐ Gedetailleerde informatie

18

Verschillende perspectieven nieuwkomersleraren en ouders
(Antony-Newman, 2019; 2020; Kayser et al., 2021; Goedhart et al., 2025).

	Leraren + Ouders	Leraren	Ouders
Houding	<ul style="list-style-type: none"> ➢ Uitnodigend ➢ Begripvol 	<ul style="list-style-type: none"> ➢ Zorgvuldig ➢ Verantwoordelijk ➢ Coöperatief ➢ Bereid om te leren 	<ul style="list-style-type: none"> ➢ Beschikbaar ➢ Adviserend ➢ Daadkrachtig
Communicatie	<ul style="list-style-type: none"> ➢ Responsief taalgebruik ➢ Toegankelijke communicatiekanalen 	<ul style="list-style-type: none"> ➢ Doel ➢ Setting ➢ Gespreksvaardigheden ➢ Non-verbale communicatie 	<ul style="list-style-type: none"> ➢ Persoonlijke benadering ➢ Gedetailleerde informatie ➢ Positieve uitingen

19

Thirdspace

De uitdaging is niet alleen om te leren over de perspectieven van nieuwkomersouders, maar ook om een ruimte te vinden waarin we samen kunnen werken met kennis van elkaars perspectieven. Soja (2009) noemt dit de derde ruimte.

20

Hoe zou die derde ruimte eruit kunnen zien?

21

Literatuur

- Alhanachi, S. (2023). Een cultureel responsieve leraar: hoe word ik het en wat vraagt het? Opgehaald op 12 maart 2025 van <https://nivoz.nl/nl/een-cultureel-responsieve-leraar-hoe-word-ik-het-en-wat-vraagt-het>
- Bakker et al., (2023). Leraren en ouderbetrokkenheid: Een reviewstudie naar de effectiviteit van ouderbetrokkenheid en de rol die leraren daarbij kunnen vervullen. Radboud University
- Epstein, J. (2019). School, Family and Community Partnerships. Routledge Taylor & Francis Group.
- Goedhart, R. (2020). Ouderbetrokkenheid bij nieuwkomers vanuit twee perspectieven. Op: PLPO.NL WOSO.
- Goedhart, R. (2025). Cultureel Responsief Lesgeven op een superdiverse school. Tijdschrift voor Intern Begeleiders (2), p. 8-11.
- Petri, D., Kassenberg, A., Denessen, E., & Luinge, M. (2023). Ken je leerling. Didactief.
